

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., felévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyes szám ára 8 kr
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden csütörtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 Hova a lap anyagi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás az előfizetésre.

Lapunk a „Közérdek” f. évi augusztus hó 1-én új negyedévre lépett.

A „Közérdek” megszoktak felhivatalos lapnak tartani. Ezennel kijelentjük, hogy mi se fel, se egész hivatalos lap nem vagyunk; hogy a „Közérdek” csak a tárgyilagos igazságnak és a valódi szabadelvűségnek áll a szolgálatában; csak a község intézményeinek egészséges fejlődését igyekszik előmozdítani s elítél minden oly tettet, amely ezt a fejlődést, magánérdekből, hamis ambícióból, ellenző viselkedéséből akadályozza.

A „Közérdek” a polgároknak minden jogos követelésért mindenkor és mindenkiel szemben bátran sikra száll, de a jogtalan s igaztalan eljárást éppen úgy megostorozza, mint a szabadelvűséggel befátyolozott osztály-, faj- és vallási gyűlölködést.

A „Közérdek” éppen azért számít minden művelt, igazságszerető polgár támogatására s e támogatást most, amidőn augusztus 1-ére új előfizetést nyitunk, tisztelettel kerjük is.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre 4 ft.,
 fél évre 2 ft.,
 három hónapra 1 ft.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába, Fuchs Antal könyvnyomdájába, Ujpest, Árpád-ut 20. szám küldendő.

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek” szerk.- és kiadóhivatala.

Uj korszak küszöbén!

Ujpest, 1899 augusztus 3-án.

Az idő folytonosságát, örökkévalóságát igazolják az események, amelyek láncszemekként kapcsolják össze a századokat.

Ime, a század vége: Ujpestre nézve egy új korszaknak a kezdete. Ez új korszakot az igazságügyminiszternek egy rendelete jelentette be, amely rendelet f. évi. július hó 29-én látott a „Budapesti Közlöny”-ben napvilágot s a következőleg hangzik:

A m. kir. igazságügyminiszter által f. évi 41.969/III. B. sz. alatt a mező-bándi kir. járásbíróóság megszüntetése és Ujpesten kir. járásbíróóság felállítására tárgyában kiadott

Rendelelet.

A m. kir. ministerium, f. évi július hó 12-dik napján tartott tanácsában, az 1800: XXIX. t.-czikk 2. §-a alapján, a kir. járásbíróóságoknak az 1885: III. t.-czikk 3. §-a által megállapított létszámát érintetlenül hagyva, illetve létszám keretén belül, a marosvásárhelyi kir. törvényszék kerületébe tartozó mező-bándi kir. járásbíróóságot megszüntette s az említett kir. járásbíróóság területéhez tartozó Kis-Nyulas községet a szász-régeni, Bázéd, Kis-Lekencze, Mező-Bánd, Mező-Bergenyé, Mező-Kölpény, Mező-Madaras, Mező-Pagocsa, Mező-Rües, Sámsond, Szabéd, Száltelek, Székely-Sóspatak, Székely-Uraj, Nagy-Ölves és Mező-Szent-Márton községeket pedig a marosvásárhelyi kir. járásbíróóság területéhez csatolta át; viszont pedig a pestvidéki kir. törvényszék kerületében Ujpest székhelylyel kir. járásbíróóságot állított fel s ennek területéhez a budapesti V. kerületi járásbíróóságtól Ujpest községet, a pestvidéki kir. tör-

vényszék kerületében levő vácsi kir. járásbíróóságtól pedig Rákospalota (Káposztás-Megyer pusztával) és Főth (Sikátor pusztával) községeket csatolta át.

Ezen rendelet 1900. évi január 1-ső napján lép hatályba.

Bpsten, 1899. évi július hó 21-én.

42.455/899. III/B. szám.

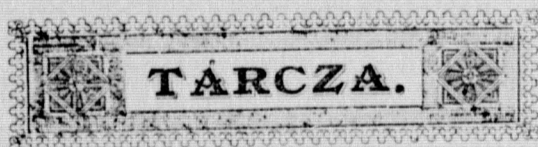
Az 1871. évi XXXI. t.-czikk 24. §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva, a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett, a m. kir. ministerium f. évi július hó 12-én hozott határozatával, a pestvidéki kir. törvényszék kerületében szervezett ujbpesti kir. járásbíróóságot saját területére, 1900. évi január hó 1-ső napjától kezdve, telekkönyvi ügyekben bírói hatáskörrel ruházom fel.

Bpsten, 1899. évi július hó 21-én.

A m. kir. igazságügyminiszter.

E rendelettel Ujpestenek egy torró vágya teljesült be, egy régi óhaja teljesült meg, amely jövőnkre, köz- és magánéletünkre, közigazgatásunkra és társadalmunkra nézve véghetetlen nagy fontossággal bír s amely reánk és vidékünkre, különösen a járásbíróóságunkhoz csatolt községekre nézve annál becsesebb, mert nem egy könnyen jutottunk hozzá, mert nagyon sok akadályokba ütköztünk e vágy, ez óhaj megvalósulása.

Az első és legfontosabb akadály volt maga az 1885-ik évi III. t.-czikk, amely a járásbíróóságok létszámát megszabta s amely szám rég betellett úgy, hogy egy újabb járásbíróóság felállítása csakis

A boldog házasok.

— Rajz. —
 Irta: Szendrői.

A »Nemzeti Kaszinó« társalgó termébe lép Viktor gróf. kezét szorít barátjaival, azután a mellékszobába tér, egy pohárka chartreuse-t s íróeszközököt rendel. Az íróasztalon maga elé helyezi a levelpapírost s írni kezd:

»Kedves Rikhard, el vagyok határozva. Néhány percz múlva Mayer papához megyek s megkerem Otília leány kezét. Csodálkozol? Összezsapod a kezem? Viktor és nőülés!... Viktor gróf és polgári leány? Szerelmes avagy örült az az ember? — kiáltod egymásután. Sem az egyik, sem a másik, azaz hogy mindig szerelmes vagyok. — ez nálam krónikus baj — de nem Mayer kaszinóba, hanem a népszínház Florájába. Örült? Isten ments, sohase valem olyan okos, mint most: másfel millió a hozomány! Tízezer forintot veszítettem el a múlt éjelen s ezt is százötven perczentre vettem fel az uzorásomtól. Ha meg akarom fizetni ezt az adósságot, amire ez a verszopó minden erkölcsi eszközökön keresztül fog, kénytelen vagyok valamely pártit csinálni. Nemes

hitelezőm figyelmeztetett Mayer Olíliára s en azonnal meglátogattam a Regatta-bált, bemulattam magam a kiesikének s a bankárleány szívét sokkal hamarabb hódítottam meg, mintsem gondoltam. Otília már igent mondott, most még csak az atyját kell megnyernem. Az egyetlen leány azonban keresztül fogja vinni akaratját.«

Viktor gróf végig olvasta levelet.

»A menykőbe, — szóla magához — a valóság sokkal feketébb a fehér papíron... Mindezt szóval is megmondhattam volna régi barátomnak s legalább természetesen hangzott volna, így azonban megírva, valóságos cinizmus. Csak az kellene még, hogy rossz kezbe kerüljön. Nem, nem, jobb ha megsemmisítem.«

Ez időtájt Otília kisasszony íróasztala előtt állt s a következő sorokat intézte barátjához:

»Ma, kedvesem, eldől sorsom, jobban mondva már eldől, mert a papát előkészítetem s ő — igent fog mondani. Kezdetben némi kifogásai valának ugyan s figyelmeztetve monda: »Viktor gróf csak pénzért vesz el!« — Oh nem papa — Viktor gróf szeret engem! »Hiszed? Alapjában természetes volna, de mit érzed te iránta gyermekem?« »Örült szerelmet papa, meghalnék, ha le kellene rola mondanom.« »Sokat mondasz, ám legyen, én sohase tagadtam meg tőled semmit, történjék most is kívánságod szerint.«

Áldott jó papa! Szinte megsajnáltam, hogy kétszeresen rászedtem. Viktor gróf ugyanis nem szerelmes belém s én sem vagyok belé. Neki egy gazdag nőre van szüksége, aki adósságait kifizeti s nagyuri életet biztosítja, én pedig »grófnő« akarok lenni. Levelpapírosaimon s kecsimon a grófi címért akarom látni. Rang és cím után szomjazom, épp úgy mint vőlegényem a pénz után; beláttam a vesejébe, leszámoltunk. Én ugyan nem engedtem őt a szívembe pillantani s így komolyan hiszi, hogy szerelmes vagyok belé. Bálorságot kellett beleöntenem, — különben a kosártól tartva, nem merte volna kezemet megkérni, különböző pillantásokkal, mosolyokkal s néhány elejtett szóval elhittetem vele, hogy meghódította szívemet. Szív? Ha sejtelnem nem esal, ez a híres női butor, hiányzik nálam. Nekem csak egy szenvedélyem van: — a góg örömeit akarom élvezni, előkelő szerepet akarok a társadalomban játszani, azt akarom, hogy ünnepeljenek, csodáljanak és irigyeljenek.«

Otília úgy lón mint Viktor: átolvasta a levelet es darabkákra tepte. Vannak dolgok, amelyeket naponként elgondolunk, amelyek tetteink indító okát kepezik, de amelyekről nem akarunk írásbeli bizonyítványt adni.

Az eljegyzés ugyanaznap este megtartott.

Három év múlva az Andrássy-ut egyik

egy újabb törvényalkotással vált volna lehetségessé; az ilyen természetű törvényjavaslatnak a benyújtása azonban mindenekelőtt a pénzügyminiszter tiltakozó szavába ütközött, ez a tiltakozó szó pedig olyan nagy hatalom, amely előtt nem egy község, hanem az egész ország, nem egy országos képviselő, hanem az egész parlament kívánsága el szokott némulni.

Midőn az újpesti járásbíró felállítására érdekében Wolfner Tivadar, kerületünk országos képviselője, három évvel ezelőtt felszólalt a szabadelvű pártban: az egyik részen megdöbbenéssel, a másik részén szánuakozó mosolylyal találkozott.

A megdöbbenés a miniszterek arcáról volt leolvasható, akik szinte látták már maguk előtt a küldöttségek ama légióját, amely az ország minden részébe járásbírókat felállítását kéri és sürgeti.

A szánuakozó mosoly a képviselők arcán lebegett s azt látszott kérdeni: mit akar Újpest, ez a 60-70 esztendő község, mikor itt van ez meg az a város és község, amely nem évtizedek, hanem évszázadok óta létezik s amely nemcsak hogy villamos vasúttal nincs a székesfővárossal összekötve, hanem feneketlen mezei utak választják el a messze fekvő központjaiktól.

Ki ne emlékezne közlünk arra a napra, amidőn Erdélyi, a volt igazságügyminiszter, a képviselőházban, tárczája költségvetésének a tárgyalásakor kijelentette, hogy Ruszton és Újpesten kénytelen járásbírókat felállítani; s ki ne tudná, hogy a „kénytelenség” a miniszteri ajkakon idővel „még szükségtelen”-né, majd „lehetetlenség”-gé változott át, míg végre az ige mégis csak testté lőn. Újpest járásbírókat kapott, amelynek előnyeit rövid idő alatt mindenki fogja érezni. Érezni fogja nemcsak azért, mert községünk intelligens családjai a járásbírói tisztviselők családjaival megszaporodnak és mert a forgalom — a kereskedelmi és az iparvilágnak ez a legfőbb életforrása — tetemesen fokozódik; de érezni fogja azért is, mert a járásbíró természetesen maga után vonja az adóhiva-

talt is, amelyet a járásbíró már a bírói letétek miatt sem nélkülözhet.

Mennyi idő és pénznyereség származik már ebből is!

Milyen áldás lesz az ügyes-bajos felekre nézve az, ha majd nem leendő szükségére a hivatalokat keresgélni, a hivatalok után szaladgálni, mert ott fogja együtt, egy épületben, az új község házában találni az előjáróságot, a közigazgatási és katonai kivatalokat, a járásbírókat és az adóhivatalokat, a telekkönyvet és az anyakönyvet, sőt még az okmánybélyegért sem kell az Arpádutra futnia.

Ime ez a céltudatos és tervszerű községi politika, amely előtt mindenki kalapot emelhet, amelytől senki sem tagadhatja meg az elismerését, de nem tagadhatja meg különösen Wolfner Tivadartól, kerületünk országos képviselőjétől, mert egyedül neki, az ő akadályt nem ismerő erélyének és lankadatlan kitarlásának köszönhetjük, hogy Plósz Sándor, a jelenlegi igazságügyminiszter megtalálta azt a módot, amely a fennálló törvény korlátain belül lehetővé tette az újpesti járásbíró felállítását.

Üdv és köszönet neki is!

Üdv Újpestenek az új korszak küszöbén!

Brankovics György.

Petőfi emlékünnepe után.

„Aki nagyon szeret: soká nem élhet!”

És Petőfi Sándor szerette a hazáját, a nemzetét, a családját, barátjait s az egész világot, a világszabadságot s valamennyit nagyon, de nagyon szerette.

Ragyogó, életadó nap volt a szerete, amelyből dalok, lelkesítő tette, diadalt, diadalt, diadalt szerző dalok sugárzottak szerteszéjjel. A sugarak fénye behatolt a lelkekbe, a rabszolgáskijába és a főúr palotájába s amidőn minden szív összedobant: öszszetört minden lánc, megszületett a szabadság s a nagyon szerető szívnek véré, Petőfi Sándornak, a szent szabadság fölkeletésének a véré megitta az anyaföld!

Alig élt . . . már meghalt . . . a nagy szeretet azonban megőrizte, fenn tartotta az emléket s a hálás nemzet egy félszázad keservei és örömei után sem feledkezett meg róla, oda zárandókolt a segesvári csatatérre állítólagos sírházhoz s e sír fölött e sír körül az ő nagy szeretetéhez méltóan, összeölelkezett e hazának minden nemzeti-sége s koszorújával feldíszítette szobrát Európának minden művelt népe!

Igen, a budapesti, segesvári s az ország más városainak és községeinek az ünnepei nemcsak Petőfi emlékünnepei, hanem a nagy szeretetnek: a szabadságnak, az egyenlőségnek s a testvériségnek is ünnepei valának.

A nagybirtokos — a paraszt gazdával, a gyáros az iparossal, a szellem munkás a napszámmal, a szász, a szerb, az oláh a magyarral, mind mind kezelték s megismételték azt a nagy, azt a szent esküt, hogy „rabok többé nem leszünk!” Megismételték, mert mindnyájan érezték, hogy „e hazát lángolóan szeretni, érte mindent föláldozni, ha szükséges jogaiért meg is halni:” mindenkinek kötelessége, aki itt született.

E haza népeinek szent érzetében Petőfi szeretete, nagysága és halhatatlansága nyilvánkozott meg, az ő szelleme hatotta át a magyar nemzetet, a kort s átfogja hatni még az örökkévalóságot is mert csak a szerető szív mulandó, de maga a szeretet túléli az időt és az anyagot, mert a szeretet nem emberi, hanem isteni, nem földi, hanem mennyei s épen azért e szeretetnek gyermekei: a honfírelények halhatatlanok!

Annak a két szerény koszorúnak a kapesán, a melyet június hó 30-án Újpest két köre helyezett Petőfi szobrának talapzatára, fogadjuk meg, hogy részei leszünk a költő nagy szeretetének és a szabadságnak, az egyenlőségnek és a testvériségnek azt az erdejét, amely az általa elhíntett magból nőtt ki: nem pusztítjuk, nem vágjuk ki soha, mert koszorús költőnk Jókai Mór szerint is,

„Amig e kesény nép, kit magyarnak hínak,
Szabadság és ember szeretet öre lesz,
Sok küzdelme lesz: mert ellen sokan vinak,
De el nem fog bukni, soha nem eszgedez,
Szabadság nemtője mindig mellette lesz!”

gyönyörűen berendezett palotájában, keleti pamlagon hever Viktor gróf s a »Vadász és Velesény« lapokat olvassa.

— Itt vagyok! — mondá Rikhard báró belépe.

— Ah! milyen meglepetés! — monda Viktor a pamlagról felugorva. Honnan fuji ide a szel?

Rikhard: Hozzad hajtottam a vasútról egyenesen. Nagyon kíváncsi vagyok rád, mint — férjre. Eljegyzési híred Gibraltárban ért utól; onnan Afrikába s Ázsiába mentem s most Amerikán át terten vissza. Hazasietek Erdélybe s így megbocsátasz hogy csak így utóítottatban rontottam be hozzád.

Viktor: Pompás!

Rikhard: Hogy vagy kedves barátom? Palotád fenyesi; mégse rossz dolog milliomas nővel bírn!

Viktor: Veghetetlenül örvendek látogatásodnak; tedd magad kényelmbe, kerlek. (Csenget s a beépő inassal italokat hozat.) Ily, ülj mellém. — igyál!

Rikhard: Köszönöm. De most felelj kérdéssemre. Hogy vagy? Boldog vagy?

Viktor: Elmondjam, hogy vagyok? Cszudaru! Nyomorultan!

Rikhard: (körülnézve) Az otthonod ellenkezőt bizonyít.

Viktor: A környező fenyre ezélsz. . . kedvesem, az arany —

Rikhard: Mises szörny, tudom, de elfogadható . . .

Viktor: Megengedem, de biztosíthatlak róla, hogy nő kezéből kapva s érte egész életet adva: nagyon súlyos esere.

Rikhard: Ugy? Boldogtalanná lesz nőd?

Viktor: Ó es házasságom — helyzetem —

Rikhard: Talán csak angol bel-gseg, splen az egész. Nagyon jó dolgod van, megcsömörölöttel az életből. Avagy komoly okod van a panasza? Nőd sarkány? Megcsal?

Viktor: Nagyobb a baj . . .

Rikhard: Hiányos a nevelése, arnyekot vet koronádra?

Viktor: Oliha grófnő a legelőkelőbb hölgy a világon, »disztingválte«, »comme il faut« a legnagyobb mértékben.

Rikhard: Miben rejik tehát a szerencsétlenség? Tard ki szíved, mond el szenvedéseid történetét. Ha megengeded, rágyujtok egy szivarkára Beszélj hát.

Viktor: Nőm megvet.

Rikhard: S te örülten szereted?

Viktor: Nem, ki nem állhatom és ez éppen sorom tragikumja. Ki nem állhatjuk egymást, gonosz, kemény felesélek voltak már közöttünk. Amennyire lehet, kerüjük egymást, vannak napok, amikor egy szót se váltunk egymással.

Rikhard: Az ördögbe, mert nem váltok el?

Viktor: Mert mind a ketten elveszlenők

azt, ami házasságunk alapját kepezte: ő előkelő állásat, en a szerencsésien gazdagságot.

Rikhard: Ha jó emlékszem, vőlegénykori leveledben azt írtad, hogy Otília halálosan beled szerelt s a gazdagságot akkor nem mondtad szerencsésletlennek.

Viktor: Szerelmes belem? Komédiázott, cselt vetett. Ezt már házasságunk első napján bevalotta. Elmondom, hogy történt. A vonat, mely nászunkra vitt, elhagyta az indóházat, s en azon szándékkal közeltem hozzá, hogy gyöngednek mutassam magam: mert először, az adott körülmények közt ez kötelességemnek tartottam s másodszer az esküves és a nászreggeli alkalmával oly kedves ajkakat fedeztem fel Otílián, hogy Flóra iránti szenvedélyem dacára is, előre örvendtem a csókoknak. Ámde mi történt: a nemzeti színház hő-nőjéhez hasonló taglejtéssel utasított vissza s olyan — nyilván belanult — szónoklatot tartott, amelynek tartalma abból áll, hogy: az alarezekat most már leveleljük, hogy egymást kölcsönösen megismerhetjük: ő egy grófczimet vásárolt, amelyet en elég aljas vagyok a sze . . . elyemmel együtt eladni, ő azonban az utóbbira, tudniillik a szemelyemre nem tart igényt s a legszívesebben átenged Flórának. Csodálkozo s alkalmasint kérdőjelle vált arcomba tekintve, így folytatá: Hogy en mindezeket honnan tudom?

(Vége követik)

Petőfi szelleme szabadsítson meg minket a pártoskodás szellemétől! Petőfi szelleme éltesse bennünk a nemzeti érzés közösségét.

Ujpest közseg hazafias társadalmi és közönsege is hozzájárult egy szerény mécses az erzelmeinek azon fényes kivilágításához, amely f. e. július hó 30-án nemcsak a segesvári csatásikot, hanem az egész országot beragyogta. E szerény mécses két koszorúból és egy értekezletből állott. Az egyik koszorut az »Ujpesti Közművelődési Kör« leveben: Főhírnök Simon dr., Kárpáti János, Szel Mano, Kálmán Ödön dr., Aradi Béla dr., Kozma Farkas, Sonnenfeld Adolf, Ugro Gyula, Vagner Soma, Leiner Miksa, Guth Pál és Barna Lajos tettek le Petőfi budapesti szobrának a talapzatára. A baberkoszorú feherkekszínű szalagján a következő felirás állott: »Az Ujpesti Közművelődési Kör — Petőfi szellemek!« A hatalmas baberkoszorú sokaknak feltűnt az arvalányhaj-csokor, amely a délbabos róna költőjének a szobrához szinten eljött eihervadói. A második koszorut a következő felirással: »Az Ujpesti Függetlenségi Kör — Petőfi emlékeink!«, a kör elnöksége és választmánya helyezte a szoborra. Az értekezlet ugyancsak július hó 30-án tartatott meg a »Közművelődési Kör« irodahelyiségében s elhatározatott, hogy Petőfi emléke az ujpesti társadalmi osztályok, egyletek és körök összes tényezőinek a bevonásával ünnepeltessék meg, hogy az ünnepély vezetésére Wolfner Tivadar országos képviselő egy az értekezletből kiküldött s Kárpáthy János, Nadaskay Béla dr. és Kiss Béla igazgatóból álló bizottság által kéressek föl, végre hogy az ünnepély napjának a meghatározása a Wolfner Tivadar országos képviselő által egybehívandó értekezletnek leszen a feladata.

Lelekmelő ünnepélyvel áldozott az ujpesti fi társaság klubja, a »Társas Kör«, a nemzet lánglelkű dalosa. Petőfi Sándor emléke. Az ünnepély július hó 31-én folyt le a kör nagytermében, mely ahig volt képes befogadni a »Társas Kör« teljes számban megjelent, imponáló lelkesedéssel ünnepelni jött tagjait. Az ünnepélyt Blum Samu, a kör elnöke nyitotta meg; áhitatos csendben jelezte azt a nagy jelentőséget, melyet Petőfi neve, Petőfi élete és hatása képvisel a magyar fiataiság szemében és az egész magyar nemzet történetében. Ömvere esik látni — ugymond — hogy a nemzet költőjének, bajnok-harcosának emléke iránti kegyeletet dokumentálta a fiataiság, mikor ily fényes és imponáló számban jelent meg Petőfi ünnepén. Ezután a kör tükára, Deutsch Jenő tartott emlékbeszédet, melyben Petőfi egész életét áturalgó eszmét, az idealizmust, mint a kor és a nagy költő szellemének vezető csillagát tüntette fel Petőfi élet- és jellemrajza keretében. Igen szép és hatásos költemény volt Herczfeld Dezső alkalmi odája, melyet maga a költő szavalt el, elenk tapsokat aratva. Mikor végül Blum Samu elnök tartalmas s avaktra zárta be a lelekmelően eszes, nemzeti ünnepet, a lelkesült fiatal emberek csengő magyar nótákra gyűjtöttek és vidám, hazafias hangulatban fejezték be a népdalok költőjének ragyogó estjét.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Wolfner Tivadar, a gödöllői kerület országos képviselője, aki a Petőfi emlékenek rendezett ünnepélyek alkalmából az országos képviselők küldöttségével Segesvárra utazott, már visszaérkezett. — Zsoldos János, Ujpest közseg közigazgatási jegyzője, négyhetes szabadságra megy s szabadságát f. hó 5-én kezdi meg.

— **Községi képviselőtestületi közgyűlés.** Ujpest közseg képviselőtestülete f. e. augusztus hó 3-án délután 3 órakor rendes közgyűlést tart. A közgyűlésnek tárgysorozata a következő: 1. A vármegyei törvényhatóság 199. kgy. 1899. sz. határozata az építendő elemi iskolák ügyében. 2. Ugyanannak 723. kgy. 1899. sz. határozata a közseg által felvett nagy kölcsön elhelyezésére vonatkozó képviselőtestületi határozatok jóváhagyása tárgyában és ezzel kapcsolatban az előjáróság jelentése

ezen kölcsön átlagáról. 3. A vármegyei törvényhatóság 613. kgy. 1899. sz. határozata az ujpesti ipartestület járdaköltségei tárgyában. 4. Ugyanannak 670. kgy. 1899. sz. határozata a községi mezőgazdasági bizottsági szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 5. A vármegyei közp. bizottság 1526. kgy. 1899. sz. határozata Buliczek Ferencz honoítási ügyében hozott képviselőtestületi határozatra vonatkozólag. 6. Előjárósági előterjesztés a járdaköltséget illetőleg kedvezőbb fizetési feltételek megállapítását szorgalmazó kervények tárgyában. 7. Előjárósági előterjesztés községi fogyasztási adópótlék szedésére vonatkozó szabályrendelet alkotása iránt. 8. Előjárósági előterjesztés községi pótdadók leírása iránt.

— **Hol lesz a járásbíró?** A pestvidéki törvényszék elnökhelyettese Rád Zsigmond, Várady kir. ügyész kiseretében múlt hó 21-én megzenlelte a felállítandó ujpesti járásbírósg elhelyezésére felajánlott helyiségeket s e czélra B. eze lilium-utczai házát találta a legalkalmasabbnak. Miután B. eze Imre a szükséges átalakítások eszköztesére községet kijelentette, az ujpesti járásbírósg 1900-ik évi január hó 1-én a B. eze házban kezdi meg működését.

— **Az új község ház építkezése** oly szépen halad, hogy e hét végén már elérk a pinczefal egyent. Az épülethez szükséges vasrezeket f. hó 1-én kezdte szállítani a Walsler gyár, — amelytől azok, a község mérnökeinek és az építésszek felügyelete alatt vetelnek át.

— **Magangymnasium Ujpesten.** Simonyi Béla közepiskolai tanár maganjellegű gymnasiumot szándékozik létesíteni Ujpesten. A gymnasium első osztályát már szeptember 1-én szándékozik megnyitni. E vállalkozással lapunk legközelebbi számában foglalkozunk.

— **Fogyasztási adó visszatérítés.** Azon kiskereskedőknek, kik a fogyasztási adó visszatérítésre jogos igényel bírnak, az előjáróság pénzért már teljesíti a visszafizetéseket.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kovacs György állami elemi iskolai tanító, hasonló minőségben, Magyar-Óvárra helyezte át.

— **Magyarok társaskirándulása.** A kirándulás czélja, nagyon természet: — Paris, s azok, kik az 1900. évi párisi világkiállítás megtekinteni óhajják, — a saját érdekeiket tartva szem előtt, — nagyon jól teszik, ha a gombamód szaporodó különböző vállalatok hangzatos, de üres ígéretere nem halgatnak, hanem belépnek azon kirándulási társaságba, amelyet mai számunkban »Budapest — Paris« cím alatt részletesen ismertettünk, s amely kirándulás igazgatójának barát Thoroczkay Viktor főispán és Somogyi Nándor igazgató áll az elen. E kirándulás 14 napra van tervezve, míg a többi vállalat csak 8 napra s még ez utóbbi csak egy vendéglőre szóló ellátási jegyet nyújt. — addig az előbbi, a barát Thoroczkay-fele vállalat mindenről, az ismeretszerzésről és szórakozásról egyaránt gondoskodik s egy pillanatra sem hagyja magára a nyelv és helyismeretet nélkülöző kirándulót. Aki tehát az 1900-ik évi párisi világkiállítás megtekinteni óhajja, az csak a »Budapest — Paris magyarok társaskirándulása« igazgatójához forduljon s ott jelentkezzen a kiránduló társaságba való belépésre.

— **Helyettesítés.** Dr. Wolfner Jakab orvos nejevel együtt Kart-badba utazott négy hétre. Ez idő alatt dr. Feldmann Gyula helyettesíti őt, akinek Petőfi-utca 2. sz. a. van a lakása.

— **Az Árpád-ut rendezéséhez** még e hét folyamán teljes erővel hozzá fog a vállalkozó, miután az érdeklőt villamosvasut-társulatok, sineiknek lejtésinbe való helyezését már f. hó 1-én megkezdték. Igaz, hogy a villamos társulatok a közseg előjáróságának csak azon kijelentésére fogtak hozzá, hogy sineiket f. hó 1-én túl a községi előjáróság fogja, a társulatok költésére athelyezni, de hát elvégre is, ami halad, — az el nem marad s így az Árpád-ut még az őszi esők beállta előtt rendbe jöhet.

— **A Szent István napi népünnepély mősora.** Az ujpesti gyermekbarát egyesület által a szegény gyermekek felruházása czéljából a f. évi augusztus hó 20-án Szt.-István napján az Ujpesti Nepszigeten tartandó Népünnepélynek a következő mősora: 1. 1899 augusztus 20-án d. e. 10 órakor Quintuttili-Quau-Quau Dahomei alkirály zenekarával Ujpest közseg utczái-

ban díszfelvonulást rendez, indulás Zweig-kávéház a Gyermekbarát-egyesület helyiségeiből a Nepszigetre. 2. Jambó-társaság előadása. Rendezi Barth Mór ur. 3. Légújó-utazás és felszállás. Rendezi Hunfalvi Adolf ur. 4. King-fu az az angol tagokkal. Rendezi * * 5. Löverseny, 2 futam díjakkal. Rendezik Barth Mór, Mezei Ignác és Mayer Soma urak. 6. Női szépségverseny. Rendezi egy hölgy-bizottság. 7. Quintuttili-Quau-Quau Dahomei alkirály bevonulása kiseretével. Rendezi * * 8. Biczikli-verseny és corsó. Rendezi Mayer Soma ur. 9. A csikó kisorsolása. Rendezi Schlesinger Ign. ur. 10. Ökör-ütés. Rendezi Glück József ur. 11. Az »Ujpesti dalkör« énekszámai. 12. Élőkepek, 3 képlet. Rendezi * * 13. Pózna-mászás, Rendezi Schlesinger Ignác ur. 14. Tűzijáték, 3 részben. Rendezi Hunfalvi Adolf ur. 15. Táncz kivilágos kivirradtig. Rendezik Mayer Soma, Schlesinger Ignác és Feher Károly urak. Confetti, világposta, tombola, virág- és szivar-sátrak. Rendezik a hölgy-bizottság szives közreműködésével Mezey Ignác és Mandl Lipót urak. A »Népünnepélyen« Quintuttili-Quau Quau Dahomei alkirály zenekara nemzeti jelmeztükben és Csóka Izsó híres cigányzenekara fog közreműködni. A díszfelvonulás délelőtt 10 órakor. — A műsor kezdete délután 2 órakor. Személyjegy ára: 20 kr. Minden személyjegy szelvénye az ingyenes csikó-sorsolásra jogosult. Felülfizetések — tekintve a nemes czélt — köszönettel fogadjatnak és hirtalpig fognak nyugtaztatni. Kitéendő ételek és italokról gondoskodva van. A rendezőség elen: Barth Mór mint elnök s Ladányi Emil mint főrendező állanak. A hölgy-rendezők a következők: Antal Juliska, Brünn Margit, Csapó Olga, Drach Sarolta, Deutch Hermína, Engel Sárika, Engel Gizella, Fuchs Róza, Fuchs Margit, Grosz Frida, Gandel Róza, Gandel Helén, Goldstein Róza, Goldstein Berta, Hadl Adel, Heks Róza, Herczfeld Aranka, Herczfeld Katicza, Herczfeld Malvin, Kurez Ilonka, Kohn Jozefin, Kohn Róza, Klein Karolin, Kreszadló Amuska, Lang Karolin, Márku Ninuska, Várkus Terike, Mayer Elus, Mészáros Mariska, Mantler Otília, Neumann Malvin, Reisz Zsófia, Reisz Ceczília, Reich Terez, Schlesinger Gizella, Tengerdy Katicza, Tengerdy Margit, Weisz Laura, Wégi Esztiike, Weisz Miczike, Wiegand Irma, Weisz Olga, Weisz Ilona, Zweig Matild és Zweig Irén kisasszonyok.

— **Népesedési mozgalom.** Az ujpesti anyakönyvvezetői hivatalban f. e. július hó 1-től 31-ig 140 születés, 70 haláleset és 37 házasságkötés jegyzetelt be.

— **A régi butorkereskedők** is rettentően érzik az idők súlyát és sehogy sem érzik magukat jól a Széna-teri piacon. Arra kerlek az előjáróságot, hogy vagy az összes új butorárusokat tereljk az István-terrről a Széna-piacra, vagy pedig azt a két új butorárust is küldjk az István-terre, aki nekik ez idő szerinti konkurrencziát csinál a Széna-téren. Mindkét esetben azonban elküldött helyet kernek régi butoráik számára. Az előjáróság az új butorárusok meghallgatása után fog intézkedni.

— **Nyári ünnepély.** A »Kosuth Lajos nőegylet« f. e. augusztus 6-án a Bützner-fele vendéglő kertjé helyiségében nyári ünnepélyt rendez. Belepti díj 30 kr. 12 even aluli gyermekek a felét fizetik. Az ünnepély kezdete d. u. 4 órakor. Belepti jegyek kaphatók Ziegler Jozsefné (István-utca 17.) egy élt elnöki ór el.

— **Építő-iparosok iskolája.** Bernovits Gusztáv okleveles műépítész és építőmesternek kereskedelemügyi engedélyezett építő-iparosok iskolájára fellükünk a szülők figyelmét. Az iskola három részre oszlik. Az első rész a rendes tanulók tanfolyama, amelyben az építő iparosok a törvény által előirt tantargyakból nyerneek oktatást. A második rész azok tanfolyama, akik csupán a rajzban képeztetnek ki; a harmadik rész az építő-, kőműves-, kőfaragó- és ácsmester vizsgára előkészülők tanfolyama, kik máskülönbben a törvénykivánta előfeltételeknek már megfelelték s csak a vizsgára kívánnak előkészíttetni. A rendes tanfolyam november 1-én kezdődik. A tandíjak mersekelték. Az iskolát a múlt tanfolyamban 43 tanuló látogatta. Ezek közül a rajztanfolyamban volt 5. Mesteri vizsgát tett 24. A f. évi tanult. Szeptember és október az előjáróság tanfolyama. Az érdeklődő szülők az iskola igazgatójánál (Buda-

pest, VII., Hernád-utca 45. sz. a.) részletes felvilágosítást szerezhetnek.

— **Vendéglőátvétel.** Balog Armin vendéglős, az Árpád-uti 53. sz. a. lévő vendéglőjének a vezetését f. é. augusztus hó 1-től ismét személyesen vette, át s így a régi jó konyha, jó italok és pontos kiszolgálás ismét visszatérnek oda.

— **Kofaháboru.** A piaci kofák az egész világon híresek gorombaságaikról és házsártosságaikról, de az egész világ kofáin tultesz egy újpesti kofapár (már t. i. egy kofafeleség és kofaférj.) amely annyira vitte a veszekedést és torzsalkodást a piacon, hogy a saját kofakollegái tömegesen ostromolták a rendőrséget és az előjáróságot az illető kofapár megrendszabályozásáért. Az előjáróság vegre úgy vágta ketté a gordiusi csomót, hogy egészen elkülönítette a veszekedő kofapárt, a melynek nevet csak azért nem áruljuk el, mert egyrészt jobban félünk az elhízott kofanyelvektől, mint az alvilág összes gonosz szelmeleitől, másrészt pedig azért, mert a jövő hetivásáron mindenki kedve szerint gyönyörködhet az elszigetelt kofapárban.

Budapest — Páris.

1900. évi május hó 1-től október hó 31-ig tart a párisi világkiállítás! A 20-ik évszázad hajnalán azon nagy nemzet fia várják fővárosukba az öt világrész lakóit, mely nemzet a művelődés, haladás és szellem mezején mindig elől járt az elsők között.

Mi magyarok a nyugateurópai szellemet, műveltséget s intézményeket fogadtuk el vezetőinkül és támogatóinkul. Szükséges — elengedhetlenül szükséges tehát, hogy a magyar művelt osztály minél tömegesebben látogassa meg az 1900-ik évi párisi világkiállítást; hogy szemtől-szembe nezhesse az ott megjelenő világreszek, államok és nemzetek versenyt a közművelődés, a haladás és szellem bekésztésében.

A magyarok társas kirándulására alakult „Budapest—Páris” című társadalmi mozgalom Somogyi Nándor igazgatóságával baró Thoroczkay Viktor főispánnak elnöklése alatt álló felügyelő bizottsággal módot nyújt arra, hogy a jövő év tavaszán megnyíló párisi világkiállításra nemcsak a vagyonosabb osztály fiai, hanem a szerény anyagi helyzetűek is elmehessenek.

Minden rábeszélés mellőzésével álljanak itt röviden a következő tájékoztató adatok: A „Budapest—Páris” kulturális mozgalom (Igazgatóság Erzsébet-körút 48.) kebelebe jelentkezett résztvevő a májustól októberig terjedő hónapokban *tetszése szerint váaustandó időben*, Budapestről, reggel a keleti indóházból indul utra egy 200 tagból álló társaság számára összeállított külön gyorsvonattal Páris felé s meg aznap este Münchenben ér és ott meghal. Másnap Münchenben marad, har-

madnap reggel onnan indulva, aznap este Párisba ér. Párisban 8 napon át ügyes kalauzok, a rendező és fogadó bizottsági tagok vezetésével 20-as baráti és ismerős csoportokban vagy külön megnéz mindent, a mi őt érdekli; szórakozik tetszése szerint. A 8 nap elteltével Svájc és Tiroton át ismét Budapestre visszaérkeznek.

Két hétig tart tehát az ut és a párisi tartózkodás. Ezen két hét összes költségeinek fedezésére fizet a »Belvárosi takarékpénztár«-hoz (Budapest, Koronaherceg-utca 5. sz.) 270 frtot; s ezen összegért kap mindent ingyen egy uton, mint Párisban mindenütt, ahol művelődés vagy szórakozás céljából megjelenik. Lakás, élelem, kocsis, belépő-jegy, színházak, hangversenyek stb. mind a 270 frt kiadásból fedeztetnek.

Ha meggondoljuk, miként Párisban, egy szerény igényű ember is, ha minden neki tetsző dolgot látni s élvezni akar, legalább 15—20 frtot elkölt szállás, élelmezés, fuvar s szórakozás czimén; ha meggondoljuk, hogy ez 8 nap alatt 8×20=160 frtot tesz ki; ha vesszük, hogy aztán 110 frtot teljes keptelenség gyorsvonattal, *kényelemmel s teljes ellátással* Budapesttől—Párisig s onnan vissza utazni; mert az annak kétszeresébe is belekerül, s ha vesszük végül, hogy kimondhatatlan nagy előny az, ha a párisi viszonyokkal teljesen merős is hazánkfiak kalauzolnak minket s 8 nap alatt mindazt átélhetjük, a mit magunkra hagyatva, tájékozatlanul, háromszor 8 nap alatt sem elhathatunk át; ha mindezt számításba vesszük, úgy erősen ki fog domborodni előttünk a „Budapest—Páris” című mozgalom végtelenül hasznos, üdvös és nemes intenciója, mely abban is nyilvánul, hogy a bizottság rendelkezésére álló jövedelmi rész kulturális czelokra fordítatik.

Megjegyezzük, hogy a 270 frtot nem kell egy összegben lefizetni; lehet azt havi 8 frtos, évnegyedi 24 frtos részletekben is lefizetni, *avagy 25 frt fizetve a belépéskor, a hátralékos összeget 1900-ban fizetni* a »Belvárosi takarékpénztárba«; s hogy ha valaki a befizetés után sem mehetne ki Párisba elháríthatatlan akadályai miatt, részvétjegyét másra ruházhatja, *avagy 270 frtos tőkejét 10% kezelesi költség levonása után visszaveheti!* Fel tehát Párisba! Iratkozzunk be a „Budapest—Páris” Magyarok társas kirándulása utazói sorába!

IRODALOM.

Sokrates. A görög filozófiát ő fektette erkölcsi alapra. Komoly, rideg ember volt, ki az életben mindig csak a fogyalmozásokat látta, s magas elveinek elfajulását. Athen utcain szöba állott mindenkiével, s mindig tanított. Kérdő-közdött valamiről, s rávezette az embereket, hogy rendesen nem is sejtik annak a lényegét, a miről könnyedén, meg-gondolás nélkül beszélnek. Beszélgetése má-

sodik feleben aztán rávezette az illetőt a szóban forgó dolog lényegére. Az ő tanítványa volt Plato. »Úgy állnak ók egymás mellett — írja Ranke — mint később Krisztus és keresztelő Szent Janos.« Sokrates rideg, magába zárkózott, szinte askezikus élete sokban emlékeztet egy keresztényen remetéére. Valóban van benne valami az askezis, s a földöntúli elmélyedés szelleméből. Följegyezték róla, hogy egyszer egész even át egy helyben állva, mozdulatlanul gondolkodott. Az erkölcs kegyetlen bírása ő, elhanyagolt külsejű, torzonborz ember, mint Keresztelő János Tizian vásznán. Mellette Platon elmelkedik, szabadon, komolyan, nem a kétségbeesés, hanem a remény geniusa lebeg körülte. Gondolatjait ihlet vezeti, Ajkán a szeretet tana. Nem az athéniekhez beszél, hanem a világhoz. Minden szavát, minden tettét a szeretet vezeti, művészeti felfogását is. »Szeretet az, a mivel a szépet felfogjuk.«

Sokrates nem a szeretet, hanem a bírálat embere. Ezért kellett meghalnia is, mert az athéni demokrata alkotmányra csipős megjegyzéseket tett. Meghalt 399-ben Kr. e. Huszonegy századdal azon esztendő előtt, melyet mi most irunk, s mely százados évfordulója a böles halálának, kinek tanait a világ 2000 esztendő után sem feledte el. Életét és halálát híven leírja a Nagy Kepes Világtörténet most megjelent 33. füzeté. A 12 kötetre tervezett nagy munkát Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszti, s a legkiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet, mely a görögök történetéről szól, Gyomlay Gyula nevet viseli homlokán. Egy kötet ára 8 frt. Egy füzeté 30 kr. Kapható a kiadóknál (Revai Testvérek, Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) és bármely hazai könyvkereskedésben.

Szerkesztői üzenetek.

R. O. urnak, (Laputó Nőgrád) „A beteg anya”. Bármily tiszteletreméltó érzelmek sugalmazták is versét: nem esőköltők homlokán a múzák s lantja se készült Apolló műhelyében az Olympuson.

Balaton urnak. „Petőfi emléke”, vagy a nagy költő emlékéhez méltót, vagy semmit Miatán ódája a semminél több ugyan, de még az elegendőnél is kevesebb: nem közljük.

Jeruzsálem urnak. „Holdvilágnál” című versét tessék Makóra küldeni. Amióta gözősen járunk, az utóbbi nincs olyan nagyon messze az elsőől.

„Flóri Öröme” — úgy látszik — csak a helyes-írás hibákban és a rossz rímekben telik. No mi nem kérünk az ilyen örömekből.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

szabó-üzletemet

f. évi augusztus hó 1-én az Árpád-ut 35. sz. házba — a „Panónia”-hoz címzett Feldmann-féle kávéházzal szemben — helyeztem át.

Weisz Samu

1—3

férfi-szabó.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelt barátaim, ösmerőseim és vendégeimnek becses tudomására hozni, hogy

vendéglőmnnek

vezetését ismét személyesen vettem át.

Főtörekvésem ezután is oda lesz irányítva hogy jó italok és ételek, valamint pontos kiszolgálás által t. vendégeim teljes melegegedését kiérdemeljem.

A n. e. közönség szives látogatását és pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Balog Armin

vendéglős.

Árpád-ut 53. szám.

1—3

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönségnek b. tudomására hozni, hogy Ujpesten, Árpád-ut 8. szám alatt (Diamanstein-féle ház) egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő egészen újonnan berendezett

női kalaptermet

nyitottam.

Számos even át a főváros legelőkelőbb üzleteiben szerzett tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű hölgyközönség legmagasabb igényeit is minden tekintetben kielégíthetem.

A legizlésebb kiviteli kalapokat pontos kiszolgálás mellett a legjutányosabb árban bocsátom t. vevőim rendelkezésére.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását és támogatását kérve maradok mély tisztelettel

Schwartz Teréz.

Átalakítások elfogadtatnak.